

Håndtering af planter - sådan får du mest ud af dem !

I denne artikel ser vi på hvordan du bedst kan udnytte planterne og dermed også få mest ud af dem, samt et par tips og trick til håndtering af dem.

For god ordens skyld, skal oplyses, at en del af plantebillederne ser lidt snavsede ud, det er så ikke virkeligheden, men jeg har forsøgt at tage billeder ved hjælp af en LED-skinne, til belysningen og lyset fra dem kommer fra flere punkter og er så kraftige at de kommer til at kaste en skygge flere gange, så det er altså skyggerne i kan se på billederne, men er ellers uden betydning for sammenhæng og indhold.

Som oftest ser vi planterne i forretningerne sådan, i potter, men, der er et par andre måder hvorpå planterne opbevares bl.a. for at de skal præsentere sig bedst i udstillingsakvariet, det kommer vi lige tilbage til.

En række forskellige akvarieplanter, alle leveres i potte. Mange planter ændrer sig meget i struktur og udformning når de kommer under vand. De har det tilfælles at de næsten altid leveres fra gartneriet i potter i en emers udgave, men her vil der ske en voldsom forandring, forandringen ses tydeligt. Bladene bliver meget længere med langstrakte ovale blade og forholdsvis korte stængler, bladene er bliver tyndere og få større bladflade, fordi planten under vand skal bruge bladene til at optage næringsstoffer med, hovedsageligt makronæringsstofferne, det er smart, fordi den forbedrede permeabilitet, gør at bladene har nemmere ved at optage næringsstoffer.

Det bevirker også, at de blade som planten kom med fra gartneriet, så at sige i den første fase, hvor planten indplanter i akvariet, faktisk fungerer som en slags næringsdepot for planten, altså har den "madpakke med hjemmefra", disse blade bruges slet og ret under omstillingen som mad, hvorefter bladene kasseres. Ca. 14 dage bruger planten på at få etableret rødder og komme rimeligt i gang med ny vækst.

Når disse blade kasseres, er det ikke utænkeligt, at der er kommet en smule alger på disse blade, men det er ikke noget man skal ærgre sig over, for når planten har sat 2-3 nye blade under de nye forhold, så kan man roligt fjerne de blade den blev leveret med og dermed er man også algerne kvit.

Her kan man se planter på rad og række i potter på gartneriet, hvor de står placeret i rammer der kan rumme adskillige potter, både potterne og rammerne tjener det formål at det letter arbejdet med planterne på gartneriet, skal de f.eks. flyttes til andet væksthus, vækstbord eller lignende er det meget nemt at flytte mange planter på en gang.

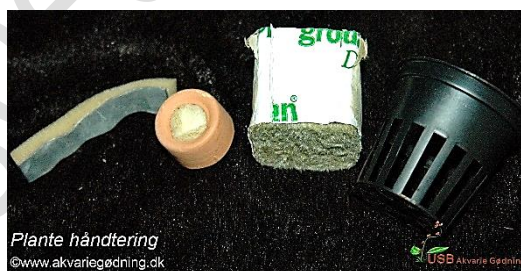

Her er en hel sending af "potteplanter", forskellige arter, mixet i en bakke, hvor der er godt styr på dem. En anden måde at levere dem på, er nærmest et krus, et lukket miljø, hvor planten står i en vis mængde vand, på den måde kan planten holde sig forholdsvis længe, men man skal huske, at tilføje den en smule gødning engang imellem ellers vil det ikke gå i længden og så er den også mere upraktisk i forbindelse med logistikken, altså slet og ret forsendelsen er langt vanskeligere, da nogle få planter ret hurtigt bliver tunge med det vand der følger med. Men en god måde at præsentere planten på i forretningen, hvor den nærmest kan placeres på en hylde, hvor den også får en smule lys, så vil den kunne holde sig ret længe.

Frigør planterne fra div. potter, voksemedie og andet fastgørelsesmiddel.

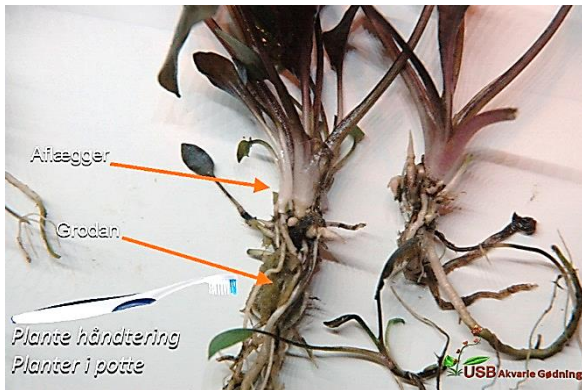

Et tips til, hvordan du nemmere får planterne ud af en potte, er at klemme potten med hånden midt på, som illustreret, på den måde, vil en del af vandet blive presset ud af Grodan klodsen som planten har groet i. Du må selvfølgelig ikke klemme så hårdt, at du skader planten. Billedet er en smule overdrevet, man siger jo at overdrivelse fremmer forståelsen. Grodan er en form for stenuld der kan suge vand og dermed også gødningssalte til sig og er egentlig et fortrinligt vækstmiddel til planterne, så længe de dyrkes på den måde, men når planten skal i akvariet, skal klodsen fjernes fra plantens rødder.

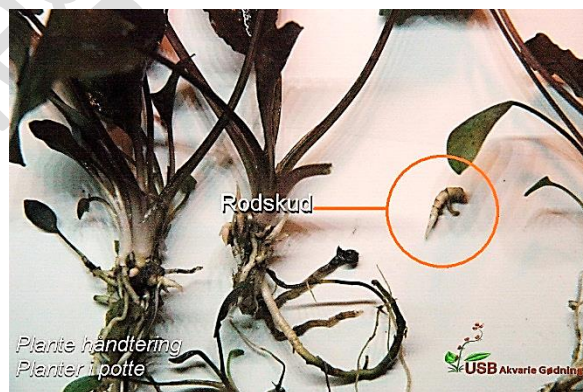
Når du har fået plante og klods ud af potten, så fjern hvad du kan med fingrene, gerne under rindende vand fra hanen, husk vandet må højst være tempereret, planten tåler ikke for varmt vand og koldt vand vil være fint.

I øvrigt findes Grodan klodserne i forskellige størrelser, og er så smart indrettet, at når planten egentlig er vokset for stor til den klods den står i, så er næste størrelse af Grodan klodserne fremstillet med et hul i midten, der lige nøjagtigt passer ind i den større klods, så på den måde, skåner man altså planten og rødderne, og kan "omstikke" den uden at planten beskadiges, derved bevares plantens fortsatte vækst fuldt ud. Har du købt XL, XXL-planter eller moderplanter, som de også kaldes, så har du sikkert oplevet den form for "dobbel-klods".

Cryptocoryner, som der er tale om her, er nogle af de værste planter til at fylde potterne ud. Deres rødder og rodmasse har en formidabel vækst under de rette betingelser, og de sætter villigt masser af rødder og danner aflæggere i potterne. Her har jeg taget en enkelt potte, og har fjernet planterne, for der er tale om flere, der kan faktisk være rigtigt mange i sådan en potte, og planterne skal skilles fra hinanden så skånsomt, som man nu kan. Brug tricket, som tidligere nævnt, med den kolde/lunkne løbende vandhane og hold planten under. Vandstrålen kan både løsne og skylle Grodan'en af og fri fra planterødderne, men ikke altid slår det helt til, der kan sidde en smule tilbage og for også at få det fjernet, er det en god idé at bruge en blød tandbørste (Du kan sagtens bruge den, som du har i beredskab til at fjerne trådalger med). Brug tandbørsten til at trække resterne af Grodan fri, mens det hele holdes under løbende vand, så går det som oftest ret let med at få resten fjernet.

Går man planten efter i sømmene, efter den er frigjort fra potte og Grodan, så vil man som oftest se at der er tale om rigtigt mange små nye skud, og allerede veludviklede aflæggere. Hver eneste af disse kan blive til en fuldvoksen plante.

Jeg vil godt vædde med, at du har været ude for at finde denne slags "rodskud", efter du har været i gang med at klargøre planten, og formentlig har du samlet den sammen med rodstumper og hvad der bliver tilbage af kassable ting fra planterne og smidt hele herligheden væk. Det skal man ikke gøre, sådan en lille stump, uanset de kan være ganske uanseelige, så bliver der en ny plante ud af sådan én og på sigt bliver der flere. Så gem dem, og stop dem evt. i bundlaget i et bestemt område, så du ved hvad du lige har i det område af planterodskud. Efter nogen tid, vil du se, at der kommer nye små stængler og blade op gennem bundlaget og på den måde, ved du så hvilke planter der er tale om. Derefter kan du flytte dem, hvis du ønsker dem placeret andetsteds i akvariet, eller evt. lade dem være hvor de er.

Så mangler der, så at sige, kun en ting, før planten er klar til brug i akvariet. Beskæring af rødderne, beskæringen fremmer væksten hos planten og gør det meget lettere at placere den i bundlaget, hvor den alligevel skal danne nye rødder og de lange gamle rødder, vil i de fleste tilfælde gå i forrådnelse.

Cryptocoryner er ofte sarte væsner, der er meget ømfindtlige overfor forandringer i deres nærmiljø. Der kan være tale om at et skifte af lysrør, et vandskifte, der er lidt større end normalt og lignende ting. Disse og flere andre forhold, vil kunne give den såkaldte "Cryptocoryne-syge", hvor planten slet og ret nærmest begynder at smelte. Som oftest starter det, ved at der dannes huller i et eller flere blade, hvis der ikke gøres noget, vil planten smelte totalt ned, alle blade vil forsvinde fra akvariets overflade så at sige, men planten vil komme igen lidt efter lidt, det er i det mindste det normale, men i visse tilfælde kommer planten ikke igen.

Vil man undgå den slags, så er der mulighed for at anvende pleje produkter der både modvirker og forebygger at denne smeltning opstår.

Stængelplanterne, er der ingen grund til at udvise den store forsigtighed overfor, da de alligevel skal sætte totalt nye rødder, og er i de fleste tilfælde ej heller så afhængige af rødder som de øvrige planter, så slet og ret, klip alle stænglerne af lige over Grodan'en.

Echinodorus, sætter ikke nogen aflæggere i potten. Så frigør dem blot fra Gro dan`en. De skal først sætte en blomsterstængel, hvor der dannes blomst og lidt senere dannes adventivplanter på samme stængel, men det har længere udsigt, og vil som oftest foregå i akvariet.

Anubias kan godt udvikle sig kraftigt i potten, men sætter ikke aflæggere, men de kan godt være svære at få gjort fri af potten, og her gælder samme retningslinjer for frigørelse af planten, som anvendt hos *Cryptocorynerne*. Klip evt. potten i stykker.

Sidste nye skud på stammen, er de såkaldte steril-planter.

De podes på laboratoriet i steril-bænk og tilsættes en næringsmasse baseret på forskellige kulhydrater, hormoner osv. Disse planter, er fri for alger, snegle og alt muligt andet uønsket, og kan holde sig i disse beholdere i ca. 2 måneder, bare de får en smule lys klarer de sig rigtigt godt. Flere gartnerier fremstiller disse planter under forskellige navne, Tropica kalder dem f.eks. "1-2-Grow", andre "Secure Green" eller "In Vitra" m.fl.

Vær opmærksom på, så snart låget har været åbnet på sådan en kultur, så er den forurenet med bakterier, skimmel og alt muligt andet og den bør umiddelbart plantes ud straks, ellers risikerer du, at der går mug i kulturen hvorved den ret hurtigt ødelægges.

Planterne i disse kulturer, er så at sige noget af det sundeste plantemateriale man kan erhverve sig, der er rigtigt mange planter i sådan en kultur, til gengæld er de ofte små, men det skal ikke afholde jer fra at investere i disse planter. Kan I give dem de rette betingelser, skal de nok ligge fra land.

På billederne er der tale om nogle kulturer jeg fik hjem, der er tale om "Spiky mos" til venstre.

Typisk for disse planter, når man skal arbejde med dem, så er det helt afgørende, at have noget godt værktøj til formålet. Disse små planter, er så at sige umulige at håndtere med "klør fem", og det letter mange gange, at have en pincet (evt. flere) til formålet, samt at have en ordentlig plantesaks.

Fra venstre: lige plantepincet, buet pincet og en let buet plantesaks på 30 cm længde.

Den sidste er rigtigt god til at klippe lige altså en horisontal klipning af bunddækkende græsser og f.eks. *Hemianthus calicthoides* 'cuba', populært kaldet H.C. cuba. Det er de helt små planter især, hvor disse redskaber virkelig kommer til deres ret og så kan de også virke lidt som en forlænget arm de steder, hvor det er svært at komme til i akvariet.

Billede 1. Udplantning af *Staurogyne repens*, god plads, men alligevel så tilpas afstand mellem planterne, at de er i stand til at gro tæt sammen og forme et bunddække. Men afstanden mellem planterne, gør netop, at der er potentiale fremfor begrænsninger, altså planterne konkurrerer på denne måde ikke med hinanden.

Billede 2. Her står *Helanthium tenellum* (tidligere *Echinodorus tenellus*) og råber til hinanden, men til trods for at det ser tyndt ud, så er der mange planter og de vil senere blive til rigtigt meget plantemateriale og måske ikke mindst, de har virkelig mulighed for at brede sig.

Nogle måneder senere. Er der nogen der kan huske at planterne råbte til hinanden?

Gødnings tilførsel daglig af USB - Alt i én gødning, som indeholder alle nødvendige Makro- og Mikro næringsstoffer.

